

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Catan Liliana

Guzun Ion

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de către inculpat și avocatul acestuia, Procopciuc A., prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012, în cauza penală privindu-l pe

Rîlschi Mihail Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. Xxxxx, str. Xxxxx ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 22.06.2009-10.03.2011

2. instanța de apel: 08.06.2011-19.10.2011

26.11.2012-12.12.2012

3. instanța de recurs: 27.07.2012-30.10.2012

17.10.2017-29.11.2017

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani din 10 martie 2011, Rîlschi Mihail Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (5) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Acțiunile civile înaintate de către Frecăuțanu Lucia și Leonte Silvia au fost admise parțial.

A fost încasat din contul lui Rîlschi Mihail în beneficiul lui Frecăuțan Lucia, cu titlu de prejudiciu material, suma de 57.430 lei și în beneficiul lui Leonti Silvia suma de 63.046 lei.

A fost încasat din contul lui Rîlschi Mihail în beneficiul lui Frecăuțan Lucia, Leonti Silvia și Lungu Spiridon, a câte 25.000 lei, fiecare, în contul recuperării prejudiciului moral cauzat.

Acțiunea civilă privind recuperarea prejudiciului material înaintată de către Lungu Spiridon a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Rîlschi Mihail, la data de 12 noiembrie 2008, în jurul orei ora 00.00, conducea camionul de model „Kamaz 5320” cu n/î

XXXXX, la care era atașată remorca cu două osii cu n/î XXXXX, deplasându-se pe traseul Brest-Chișinău-Odesa, din direcția mun. Bălți spre or. Edineț, contrar prevederilor p. 42 alin. (2), (3), 45 alin. (1) lit. d), e), (2) al Regulamentului circulației rutiere, în timpul efectuării manevrei de depășire, s-a tamponat frontal dreapta cu automobilul de model „Kia Besta” cu n/î XXXXX condus de șoferul Frecăuțanu E. În urma coliziunii produse între automobile, șoferului Frecăuțanu E. și pasagerilor automobilului condus de către acesta, Leonti I. și Lungu N., le-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora au decedat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, respectivele acțiuni a lui Rîlschi M. au fost calificate de drept de către instanța de judecată în baza art. 264 alin. (5) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul mai multor persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Inculpat, care a solicitat casarea acesteia, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat, din motiv că în acțiunile sale lipsesc elementele infracțiunii imputate.

În motivarea apelului a invocat, că:

- instanța de judecată nu a făcut o analiză amplă și complexă a stării de fapt și de drept, fiind pronunțată o hotărâre de condamnare ilegală și neîntemeiată;

- instanța de judecată neîntemeiat a încasat pagubele cauzate, deoarece proprietarul camionului cu n/î XXXXX este SRL „Trans Service Expres”, cu care se află în relații de muncă, iar conform prevederilor art. 1410 alin. (2) Cod civil acțiunile civile urmau a fi înaintate față de angajatorul său.

3.2 Succesorul părții vătămate, Leonti S., care a solicitat casare acesteia în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral.

În motivarea apelului a invocat, că instanța de judecată nu a luat în considerație, că soțul Leonti I., era unicul întreținător al familiei și că a rămas cu 2 copii minori, iar pagubele materiale și morale în urma crimei săvârșite de către inculpat sunt mult mai mari.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 octombrie 2011, au fost respinse apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat, că prima instanță în conformitate cu prevederile art. 101 CPP, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, ce se confirmă prin probele acumulate la dosar și anume: prin declarațiile succesorilor părților vătămate Frecăuțanu L., Leonti S. și Lungu S., precum și a martorilor Rusu V., Pîntea O., Sorocean P., Pîntea A., Sorocean D., Frecăuțan V., Babără Gh., Cernicenco S., Savciuc V., Stati N.; prin procesul-verbal de cercetare la fața locului accidentului rutier și fototabelul anexat (f.d. 5-21 v. 1), schemele accidentului rutier (f.d. 22, 23, 41 v. 1), procesul verbal de

cercetare la fața locului (f.d. 38-40, 42-43, 44-46, 58-59 v. 1), rapoartele de examinare medico-legală (f.d. 74-75, 77, 79-80 v. 1), rapoartele de expertiză medico-legală (f.d. 87-89 v. 1), rapoartele de expertiză auto-tehnice (f.d. 95-109, 469-471 v. 1). Acțiunile inculpatului, Rîlschi M., fiind corect calificate de către prima instanță în baza art. 264 alin. (5) Cod penal.

Instanța de apel a menționat, că argumentele invocate de către inculpat, precum că el nu a încălcat Regulamentul circulației rutiere p. 42 alin. (2), (3), 45 alin. (1) lit. d), e), alin. (2) au fost obiect de discuție în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, unde s-a stabilit că în noaptea de 11.11.2008 spre 12.11.2008 pe unele porțiuni ale traseului, pe care s-a produs accidentul rutier era ceață. Martorii Pîntea O., Pîntea A., Sorocean P. și Sorocean D., confirmând instanței, că de la ieșirea din m. Bălți și până la producerea accidentului, din cauza ceții ce persista pe unele porțiuni de traseu, au preferat să se deplaseze din urma camioanelor de model „Camaz”. Mai mult ca atât, din însăși descrierea porțiunii de traseu unde s-a produs accidentul rutier, făcută de inculpat și care se confirmă prin fototabelele anexate la materialele cauzei penale rezultă, că aceasta este cu o vizibilitate redusă urmată de denivelare și de o curbă spre stânga.

Conform prevederilor p. 42 alin. (2) al Regulamentului circulației rutiere, în afara localităților conducătorii trebuie să conducă mijloacele de transport cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului. Conform prevederilor p. 51 alin. (1) lit. c), d) al respectivului Regulament, prealabil depășirii, conducătorul vehiculului trebuie să se asigure că poate efectua depășirea fără a pune în pericol sau stânjeni circulația din sens opus, adică banda pe care urmează să se angajeze are un spațiu suficient și viteza vehiculului ce se depășește permite executarea acestei manevre și poate să revină pe banda precedentă fără a stânjeni vehiculul depășit.

Astfel, instanța de apel a considerat, că inculpatul contrar prevederilor menționate mai sus s-a angajat în depășire, fără a se convinge, că manevra executată nu va pune în pericol circulația din sens opus, nu s-a convins, că viteza vehiculului îi va permite să termine manevra în limita spațiului destinat efectuării acesteia și respectivele abateri sunt în legătură cauzală directă cu accidentul produs.

Au fost considerate ca nefondate argumentele inculpatului, referitor la necorespunderea schemelor accidentului rutier situației de fapt stabilite la fața locului. Respectivul afirmații au fost verificate de către prima instanță, prin audierea în ședința judiciară a martorului, Cernicenco S., ofițerul de urmărire penală care a efectuat cercetarea locului accidentului și întocmirea schemelor accidentului rutier. Potrivit respectivelor declarații expuse în sentință, schema inițială a fost făcută pe timp de noapte, fără mijloace tehnice de iluminare, la vizibilitate redusă și din aceste motive a fost imposibil de stabilit exact locul tamponării. Dimineața s-a deplasat la fața locului împreună cu procurorul pentru o examinare suplimentară, în rezultatul căreia au fost găsite zgârieturi și adâncituri pe asfalt, ce au permis a stabili exact locul tamponării pe linia continuă de

deplasare spre Bălți. Această schemă a fost întocmită de către procuror, deoarece el s-a deplasat la Bălți pentru a examina automobilul de model „Camaz”, pe care la fel au fost depistate urme ale accidentului, ce nu au putut fi deslușite pe timp de noapte.

Totodată, referitor la acțiunea civilă înaintată de către succesorul legal al părții vătămate, Leonti S., instanța de apel a statuat, că prima instanță întemeiat și legal a admis-o în limita probelor prezentate, iar restul cerințelor de recuperare a prejudiciului material cauzat, pe parcursul examinării cauzei au fost lipsite de suport probator, din care motiv apelul dat a fost respins.

6. Hotărârile judecătorești au fost atacate cu recurs ordinar de către inculpat, prin care a solicitat casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat:

- nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii și nu a încălcat Regulamentul circulației rutiere. Vinovat de producerea accidentului este șoferul automobilului „Kia”, care era obligat să conducă mijlocul de transport după posibilitate mai aproape de partea dreaptă a carosabilului cu limita de viteză permisă, luând în considerație indicatoarele rutiere - curbă periculoasă, pantă cu delivitate mare și marcajul rutier 1.6, ce preîntâmpină apropierea către linia îngustă continuă 1.1 ce desparte fluxurile de transport de sensuri opuse și observând mijlocul de transport din sens opus pe drum cu delivitate mare era obligat să cedeze trecerea, deoarece se deplasa spre coborâre;

- decesul persoanelor putea fi evitat, dacă interiorul automobilului „Kia-Besta” ar fi corespuns standardelor și nu ar fi fost reechipat, și anume: după scaunul șoferului și pasagerului erau instalate scânduri în calitate de scaune, iar șoferul și pasagerul nu erau fixați cu centura de siguranță.

- instanța de judecată neîntemeiat a încasat pagubele solicitate de la el, deoarece proprietarul camionului cu n/î XXXXX este SRL „Trans Service Expres”, cu care se află în relații de muncă, de aceea conform prevederilor art. 1410 alin. (2) Cod civil, acțiunile civile urmau a fi înaintate către această întreprindere.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2012 a fost admis recursul ordinar declarat, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 octombrie 2011, în partea soluționării acțiunii civile, fiind dispusă rejudecarea cauzei în partea respectivă, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. Celelalte dispoziții ale deciziei atacate au fost menținute.

8. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a menționat, că probele administrate la caz și prezentate în sprijinul învinuirii, au fost apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, iar urmările prejudiciabile nominalizate în art. 264 alin. (5) Cod penal se află în legătură causală cu încălcarea de către inculpatul, Rîlschi M., a regulilor de securitate a circulației și

de exploatare a mijlocului de transport prevăzute la pct. 42 alin. (2), (3), pct. 45 alin. (1) lit. d), e), (2) al Regulamentului circulației rutiere.

Instanța de recurs a menționat, că în procesul calificării, instanțele de fond au stabilit care anume reguli de securitate a circulației sau de exploatare a mijlocului de transport au fost încălcate, menționând legătura cauzală directă cu urmările prejudiciabile - decesul a 3 persoane.

În speță, există legătura cauzală între fapta inculpatului și rezultatul infracțional, deoarece cu certitudine s-a constatat încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijlocului de transport de către ultimul, care conducea mijlocul de transport - camionul „Kamaz”, a precedat accidentul rutier și astfel a creat un pericol real de producere a decesului a trei persoane.

Din această perspectivă, individualizarea pedepsei s-a făcut în ipoteza prevăzută la alin. (5) art. 264 Cod penal, criteriul de bază fiind numărul de victime decedate. La aplicarea pedepsei, instanța de judecată a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, stabilindu-i lui Rîlschi M. termenul și categoria de pedeapsă în limitele legii.

Prin urmare, starea de fapt reținută și de drept apreciată de prima instanță, ulterior susținută și de instanța de apel, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate în cauză, relevate în cuprinsul hotărârii atacate.

Totodată, instanța de recurs a statuat, că motivele cu privire la acțiunea civilă, sunt întemeiate. Din analiza conținutului deciziei atacate, în raport cu motivele apelului declarat de către inculpat, s-a concluzionat, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către ultimul, referitor la acțiunea civilă, care reprezintă o parte a fondului cauzei, din care motiv decizia instanței de apel în latura civilă a fost casată, cu remiterea cauzei la rejudecare.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 decembrie 2012 au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care au fost admise în principiu acțiunile civile înaintate de către Frecăuțanu Lucia, Leonti Silvia și Lungu Spiridon, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

10. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat, că prima instanță a soluționat cauza în latura civilă, fără a ține cont de prevederile legislației civile, respectiv în conformitate cu prevederile art. 220 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârile privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

Instanța de apel a reținut din materialele cauzei că, conform contractului de arendă nr. 2 din 01.06.2008, SRL „Trans Service Expres” a luat în arendă de la Baroncea Radu, camionul „Kamaz” cu n/î XXXXX și remorca cu n/î XXXXX (f.d. 34, v. 1), iar inculpatul, Rîlschi M., susține că la timpul producerii accidentului rutier era angajat la SRL „Trans Service Expres”, fiind în relații de muncă cu persoana juridică nominalizată.

În opinia instanței de apel, prima instanță a admis parțial acțiunile civile înaintate și a încasat de la inculpat prejudiciul material și moral, fără a da o apreciere juridică cuvenită circumstanțelor sus indicate și prevederilor legale.

Astfel, instanța de apel învederând prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală a statuat, că în situația creată este dificil de a stabili cuantumul despăgubirilor cuvenite succesorilor părților vătămate la momentul examinării cauzei. Mai mult, potrivit normelor civile sus invocate, este necesar ca în procesul civil să fie atrase, de rând cu inculpatul și alte persoane în calitate de copârâți. De competența instanței civile este de a stabili relațiile dintre inculpat și terții, cu care se afla în relații de muncă. Limitele răspunderii fiecărui pârât, de asemenea urmează să fie determinat de către instanța civilă, într-un proces civil aparte, precum și cuantumul despăgubirilor ce urmează a fi încasate pentru prejudiciile suportate de către succesorii părților vătămate, în limitele prevăzute de lege la capitolul respectiv.

11. La data de 18.09.2017, inculpatul a declarat recurs ordinar prin care contestă decizia instanței de apel adoptată la data de 19.10.2011, solicitând casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei, invocând că nu s-a aflat la volanul camionului de model „Kamaz” de culoare sură, ce s-a tamponat cu automobilul de model „Kia”, acesta fiind condus de colegul său Russu V., care din motiv că întrebuințase alcool l-a rugat să declare că de fapt el, Rîlschi M., a fost la volan. Din motiv că era în relații de prietenie cu Russu V., a acceptat să-l ajute, fără a conștientiza consecințele ce vor urma, căindu-se că a acceptat rugămintea colegului său, care i-a promis că va recunoaște și va declara cum s-au desfășurat evenimentele în realitate, însă nu s-a ținut de cuvânt.

11.1 Avocatul, Procopciuc Angela, în numele inculpatului, a declarat recurs ordinar la data de 25.09.2017, prin care solicită casare deciziei instanței de apel adoptată la data de 10.09.2011 și a sentinței, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel. În motivarea recursului ordinar declarat recurentul invocă, temeiul de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, menționând că instanța de apel fără a relua cercetarea judecătorească a examinat apelul inculpatului și apărătorului său, doar prin simpla reapreciere a probelor, fără audierea martorilor, inculpatului, citirii și aprecierii înscrisurilor, în contextul în care apărarea a contestat faptul, că în genere ultimul s-a aflat la volanul automobilului implicat în accident.

11.2 La data de 03.10.2017, avocatul Procopciuc A., în numele inculpatului a declarat recurs ordinar de concretizare, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel din 12.12.2012 și a sentinței, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel. În motivarea recursului ordinar a indicat argumente similare cu cele din recursul inițial declarat, subsidiar invocând faptul, că prezenta cauză penală a fost rejudecată în instanța de apel la data de 12.12.2012, în lipsa inculpatului și avocatului ales, lipsind careva date în dosar despre înștiințarea ultimului. Fiind anunțat în căutare și reținut de către autoritățile Federației Ruse, iar ulterior

extrădat și deținut în penitenciarul nr. 11 Bălți, inculpatului Rîlschi M., la data de 30.08.2017 i s-a adus la cunoștință doar decizia instanței de apel din 19.10.2011, iar deciziile instanței de recurs din 30.10.2012 și instanței de apel din 12.12.2012 nu i-au fost aduse comunicate inițial. Apărătorul nou ales, a făcut cunoștință cu prezentul dosar penal ulterior, la data de 22.09.2017, din care motiv a fost depus recurs ordinar de concretizare a obiectului de contestare.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente:

12.1 Cu referire la recursul declarat de către inculpat

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Așadar, rezultând din lucrările dosarului, Colegiul penal constată, că inculpatul Rîlschi M., a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Rîșcani din 10 martie 2011 pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. (f.d. 25-30 v. 2).

Ulterior, inculpatul și succesorul părții vătămate, Leonti S., nefiind de acord cu sentința, au atacat-o cu cereri de apel, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 octombrie 2011, acestea au fost respinse ca nefondate și menținută sentința (f.d. 112-115 v. 2).

Nefiind de acord cu decizia adoptată de către instanța de apel, inculpatul a contestat-o cu recurs ordinar, fapt confirmat prin semnătura acestuia în declarația de recurs (f.d. 156 v. 2), iar prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2012, a fost admis recursul ordinar declarat, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 octombrie 2011 – în partea soluționării acțiunii civile și dispusă rejudecarea cauzei în partea respectivă de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. În rest, celelalte dispoziții ale hotărârii instanței de apel au fost menținute, decizia devenind irevocabilă. (f.d. 180-185 v. 2).

În asemenea împrejurări, Colegiul reține, că chestiunea privitor la stabilirea vinovăției inculpatului, Rîlschi M., la săvârșirea infracțiunii imputate și la capitolul stabilirii pedepsei, a căpătat puterea lucrului judecat și sub acest aspect procesul penal nu poate fi redeschis, decât doar strict în condițiile prevăzute de lege.

Prin urmare, rejudecând prezenta cauză penală în latura civilă, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 decembrie 2012, au fost admise apelurile declarate la caz, fiind casată parțial sentința în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care au fost admise în principiu acțiunile civile înaintate de

către succesorii părților vătămate, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

La data de 18 septembrie 2017, inculpatul repetat a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 19 octombrie 2011, criticând această hotărâre în partea stabilirii vinovăției, fapt ce a constituit deja obiect de studiu și a căpătat puterea lucrului judecat prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, menționată mai sus.

Ținând cont de dispozițiile art. 421 și art. 424 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul remarcă, că inculpatul are dreptul de a declara recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, iar instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana care l-a declarat. În contextul normelor vizate, raportate la materialele cauzei penale, rezultă că recursul poate fi declarat doar o singură dată, fiind calea ordinară de atac, în cazul dezacordului cu decizia instanței de apel prin care a fost menținută sentința de condamnare.

Însă, după cum rezultă din actele cauzei, se constată că inculpatul a abuzat de dreptul său de a declara recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel în partea stabilirii vinovăției pentru infracțiunea imputată, prin faptul că a formulat în adresa instanței superioare, după pronunțarea deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2012, a celei de a doua declarații de recurs ordinar prin care din nouă își exprimă dezacordul în ceea ce privește constatarea vinovăției sale, în comiterea crimei prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal.

Respectiv, fiind în al doilea set al procedurii în instanța de recurs, inculpatul solicită de a pronunța o hotărâre prin care să se intervină într-o hotărâre judecătorească devenită definitivă și irevocabilă, cerință pe care Colegiul penal o consideră inadmisibilă, deoarece fiecare parte are dreptul de a uza de exercitarea căilor de atac doar o singură dată.

Totodată, se relevă că decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2012, în partea ce se referă la menținerea hotărârilor judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare, privind constatarea vinovăției inculpatului la comiterea infracțiunii imputate, potrivit art. 466 Cod de procedură penală, a devenit definitivă și irevocabilă. Prin urmare, hotărârea judecătorească irevocabilă, împiedică redeschiderea procesului penal cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată. Respectiv, Colegiul notează, că înaintarea repetată a recursului ordinar, după epuizarea căilor ordinare de atac, este abuzivă și inadmisibilă.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul penal statuează asupra soluției de inadmisibilitate a recursului ordinar declarat repetat de inculpat prin care își exprimă dezacordul cu stabilirea vinovăției, deoarece acesta este vădit neîntemeiat.

12.2 Cu referire la recursurile declarate de către avocatul Procopciuc Angela în numele inculpatului

Învederând faptul, că apărătorul în recursul ordinar declarat la data de 03 octombrie 2017, a concretizat obiectul de contestare, iar argumentele de bază practic nu au suferit modificări esențiale în comparație cu recursul ordinar declarat inițial la data de 25 septembrie 2017, cu excepția invocării că la rejudecare în instanța de apel cauza a fost examinată în lipsa inculpatului și apărătorului ales, totodată criticând hotărârea atacată și pentru faptul că i-a fost înrăutățită situația în propriul apel, Colegiul penal se va expune asupra acestor recursuri ca un tot întreg.

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sânt în drept să declare recurs ordinar.

Astfel, ținând cont de faptul că prin hotărârea instanței de apel din data de 12 decembrie 2012, cauza a fost rejudecată doar în latura civilă, inculpatul și apărătorul său fiind în drept să declare recurs ordinar, doar în această parte.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel prin încheierea protocolară din 12.12.2012 (f.d. 195 v. 2) a dispus judecarea cauzei în ordine de apel în latura civilă, în lipsa inculpatului, deoarece ultimul era anunțat în căutare prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 octombrie 2011 (f.d. 115 v. 2).

Totodată din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la data 12 decembrie 2012, în prezența tuturor participanților prezenți la proces, inclusiv a apărătorului inculpatului, Munteanu Violina, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 194-195 v. 2), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 19 decembrie 2012.

Respectiv, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d. 200 v. 2) rezultă că, la data de 19 decembrie 2012, în prezența procurorului și unui succesor al părții vătămate, a fost pronunțată decizia motivată, fiindu-le înmănată copia acesteia, fapt confirmat prin recipisele din 19.12.2012 (f.d. 203-204 v. 2), iar apărătorul inculpatului, Munteanu V., nu s-a prezentat.

Prin urmare, Colegiul reține, că în numele inculpatului a declarat recurs ordinar avocatul, Procopciuc Angela, la data de 25 septembrie 2017, împotriva deciziei instanței de apel din 12 decembrie 2012, ce se atestă prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei poștale aplicată pe plic (f.d. 27 v. 3).

În prezenta speță, Colegiul penal specifică, că termenul de 30 de zile, prevăzut de lege, se calculează începând cu data de 20 decembrie 2012 și se epuizează la sfârșitul zilei de 18 ianuarie 2013, pe când avocatul inculpatului, Procopciuc A., a depus recurs ordinar, la data de 25 septembrie 2017, adică după expirarea termenului de 30 de zile pentru depunerea recursului ordinar.

Instanța de recurs menționează, că avocatul, Munteanu V., desemnat pentru a-i acorda inculpatului asistență juridică garantată de stat a fost înștiințat despre data pronunțării deciziei integrale, însă apărătorul nu s-a prezentat, învederând faptul că în rezultatul rejudecării cauzei în ordine de apel, instanța de a doua jurisdicție a admis apelul declarat de către inculpat, casând parțial sentința în latura civilă, cu admiterea în principiu a acțiunilor civile înaintate în cauza dată. Astfel, fiind admise de către instanța de apel criticile invocate de către inculpat, în partea ce vizează latura civilă, în opinia Colegiului penal, nu s-au constatat careva acțiuni sau inacțiuni efectuate de către apărătorul desemnat pentru a acorda asistență juridică garantată de stat, ce ar veni în contradicție cu interesele inculpatului.

Nu pot fi reținute alegațiile recurentului, precum că avocatul ales, Iliușina Galina, nu a fost înștiințată despre rejudecarea cauzei în instanța de apel, în latura civilă, deoarece potrivit materialelor cauzei nu se atestă, că inculpatul ar fi solicitat judecarea cauzei în instanța de apel, în latura civilă, anume cu participarea apărătorului nominalizat.

În acest context, instanța de recurs remarcă, că în conformitate cu dispozițiile pct. 1) alin. (2) art. 321 Cod de procedură penală, *judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță*, iar potrivit alin. (3) aceleiași norme, în astfel de cazuri participarea apărătorului este obligatorie, situație ce a fost respectată de către instanța de apel, asigurându-l cu avocat desemnat pentru a acorda asistență juridică garantată de stat. Astfel, inculpatul, prin faptul, că s-a eschivat de a se prezenta în fața instanței de apel și recurs, în primul set de proceduri, precum și în cel de-al doilea set de proceduri, în partea rejudecării cauzei în latura civilă a cauzei, manifestând și irespect față de aceasta, respectiv și-a asumat și responsabilitatea pentru realizarea dreptului de atac împotriva hotărârilor judecătorești.

Mai mult ca atât, în ipoteza invocată de către recurent, precum că în instanța de apel în cel de-al doilea set de proceduri, ce se referă la rejudecarea cauzei în ordine de apel în latura civilă, a fost făcută în lipsa apărătorul ales al inculpatului, Iliușina G., Colegiul menționează, că acest avocat la data de 27.04.2017 la cererea sa adresată instanței de fond (f.d. 1 v. 3), a făcut cunoștință cu materialele cauzei, însă nu a atacat-o cu recurs ordinar în condițiile prevăzute de lege.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea

procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Totodată, Colegiul relevă acel fapt, că legea procesual-penală nu stabilește alte condiții de calculare a termenului pentru recurs, decât cele prevăzute la art. 422 Cod de procedură penală, și anume de la pronunțarea deciziei, respectiv în cazul în care instanța de recurs nu a fost sesizată în corespundere cu prevederile legale, aceasta nu purcede la examinarea fondului recursului declarat.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru declararea recursului ordinar de către avocatul, Procopciuc A., în numele inculpatului, a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

13. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2), 4) CPP, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2012, în cauza penală privind-l pe **Rîlschi Mihail Xxxxx**, pe motiv că recursul inculpatului, este vădit neîntemeiat, iar recursul avocatului, Procopciuc A., este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 20 decembrie 2017.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion